

16 Μαρτίου 2020

Αδελφή Ευαγόρα Παλληκαρίδη: Ο Ευαγόρας είναι παρών..

/ Αφιερώματα / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα / Συνεντεύξεις



Η μικρότερη αδελφή του ήρωα, που απαγχονίστηκε στις 13 Μαρτίου 1957, θα μιλά πάντα για εκείνον σε χρόνο ενεστώτα.



Συναντηθήκαμε στο σπίτι της, στην Έγκωμη, παραμονή του τρισάγιου που θα γινόταν την Παρασκευή στα Φυλακισμένα Μνήματα. Πίσω της, επάνω σε ένα τραπεζάκι και στον τοίχο, τρεις φωτογραφίες του μεγαλύτερου της αδελφού.

- **Πώς είναι να εργάζεστε στον χώρο των Κεντρικών Φυλακών και κάθε πρωί, να βρίσκεστε μπροστά από τα Φυλακισμένα Μνήματα;** Αυτό είναι το «καλημέρα» μου στον Ευαγόρα και σε όλα τα παιδιά που βρίσκονται εκεί. Στην αρχή τα παιδιά μου αντιδρούσαν σ' αυτό, διότι μου έλεγαν πως θα στενοχωριέμαι, πως δεν θα αισθάνομαι καλά... Αλλά το αποφάσισα. Είμαι εκεί εδώ και 17 χρόνια. Πήγαινα τακτικά και παλιά βέβαια -καθώς μαγείρευα, για παράδειγμα, ερχόταν στη σκέψη μου ο Ευαγόρας και έπαιρνα το αυτοκίνητο για να πάω εκεί- αλλά τώρα πια βρίσκομαι κάθε μέρα κοντά του. Αυτό μου κάνει καλό, ξέρετε. Αν είμαι μόνη μου μιλώ στον Ευαγόρα μεγαλόφωνα, αν έχει κι άλλους εκεί του τα λέω από μέσα μου - όλα όσα με απασχολούν.

- Μπαίνετε και στον χώρο της αγχόνης; Αυτό, όχι. Μου είναι αδύνατον. Δεν το μπορώ. Μπήκα μόνο μία φορά και βγήκα αμέσως.

- **Πόσων ετών ήσασταν όταν απαγχονίστηκε ο Ευαγόρας;** Είχαμε δυόμισι χρόνια διαφορά. Ήμουν «η μικρή του αδελφή». Ήμουν σχεδόν 17 ετών και τα θυμάμαι όλα καθαρά, με κάθε λεπτομέρεια, από τη σύλληψή του, στις 18

Δεκεμβρίου του '56... Όλα είχαν γίνει πολύ βιαστικά, θυμάμαι: η σύλληψη, η δίκη, η καταδίκη, ο απαγχονισμός του στις 13 Μαρτίου, λίγο πριν αλλάξει η μέρα. Ο παπά-Αντώνης, που βρισκόταν εκεί, μας είχε πει ότι άκουσε ξαφνικά ένα θόρυβο, λίγο πριν τα μεσάνυχτα, ένα δυνατό κρότο. Ήταν η καταπακτή.

- **Τι άλλο σας είπε ο ιερέας;** Ότι ήταν πανέτοιμος. Πολύ ψύχραιμος. Ήρεμος. Δυνατός. Όσα είπαν έμειναν μεταξύ τους. Ο παπά-Αντώνης του ζήτησε στο τέλος τον σταυρό που φορούσε για να τον έχουμε ενθύμιο, αλλά ο Ευαγόρας του είχε απαντήσει «όχι πάτερ, θέλω να έχω μαζί μου τον σταυρό μου» και ευχήθηκε να ήταν ο τελευταίος. Όπως και έγινε. Τον ρώτησε επίσης ο πάτερ γιατί δεν είχε τρέξει για να φύγει όταν τους είχαν εντοπίσει οι Άγγλοι, έξω από τη Λυσό. Εκείνος σήκωσε τα μάτια του, τον κοίταξε και του είπε: «πάτερ, δεν είμαι δειλός!». Σκέφτομαι, πολλές φορές, πως επειδή ήταν αθλητής ο Ευαγόρας, αν έτρεχε, θα σωζόταν. Μπορούσε. Αλλά δεν έτρεξε.

- **Ήταν πιο προστατευτικός μαζί σας, επειδή ήσασταν η μικρότερή του αδελφή;** Ήταν πάντα πολύ προστατευτικός, αν και ήταν πιο κοντά με τη μεγαλύτερή μας αδελφή, τη Γεωργία, που σας μίλησε πέρσι. Ίσως γιατί ήταν και πιο κοντά ηλικιακά. Τον θυμάμαι πάντως να προπονείται συνεχώς και τον χαιρόμουν! Υπήρχε ένας κουλλές στην αυλή του σπιτιού μας, στην Πάφο, μία σφαίρα από σίδηρο δηλαδή και την έπαιρνε συχνά στα χέρια του για να προπονείται, έτρεχε, ήταν σε ομάδες του βόλεϊ, του μπάσκετ - γενικά, ήταν ένα παιδί που αθλείτο και έγραφε. Έτσι τον έχω στον νου μου.

- **Τι σας έλεγε για την ποίηση που έγραφε;** Α, όχι. Αυτό δεν είχε ειπωθεί ποτέ, ήταν κάτι σαν κοινό μυστικό, αλλά έβλεπα επάνω στο γραφείο του τις σημειώσεις του - μέσα σε τετράδια, σε λευκώματα, ακόμη και στο περιθώριο των εφημερίδων έγραφε. Μπορεί να γύριζες ας πούμε τις σελίδες στο τετράδιο της χημείας ή των μαθηματικών του και ξαφνικά να έπεφτες επάνω σε ένα ποίημα.

- **Τι χαρακτήρας ήταν;** Χαμηλών τόνων. Ταπεινός. Δίκαιος με τους συμμαθητές του. Με τις ιδέες του, τα πιστεύω του... Είχε παρέες, αλλά ήταν ταυτόχρονα και μοναχικός - ήταν κάποιες στιγμές που προτιμούσε να απομονώνεται. Προφανώς για να γράφει τις σκέψεις του.

- **Θυμάστε την τελευταία φορά που τον είδατε;** Ναι, σα να 'ταν τώρα. Ήταν 13 Μαρτίου του '57. Είχαμε πάει το πρωί οικογενειακώς στις Φυλακές, καθίσαμε εκεί για δέκα λεπτά περίπου, ύστερα φύγαμε, πήγαμε στου Χατζησάββα και μείναμε για λίγο εκεί μέχρι να μας επιτραπεί και να ξαναπάμε. Κατά τις τρεις το μεσημέρι επιστρέψαμε. Η μητέρα μου είχε μαζί της τον σταυρό, γιατί είχε την ψευδαίσθηση ότι θα μπορούσαμε να τον αγκαλιάσουμε, να τον δούμε και να του

τον φορέσει. Αλλά αυτό δεν έγινε. Μας χώριζαν τα συρματοπλέγματα μέσα από το κελί του, εκείνα που, αν κοιτάξεις για λίγη ώρα τον άλλον, στο τέλος βλέπεις μόνο μια φιγούρα, όχι πρόσωπο. Δεν είπαμε πολλά. Τι να πούμε, άλλωστε; Μας αποχαιρέτησε. Βάλαμε το χέρι στο σύρμα και είπαμε «γεια σου»... Κανένας μας δεν λύγισε μπροστά του – ούτε η μάνα μας. Η όλη στάση του μας το «απαγόρευε». Ο καθένας μόνος του μετά... Την επόμενη μέρα, το πρωί, το μετέδωσε το ράδιο (συγκινείται).

- **Δεν ξεπεράσατε πια τον θάνατό του;** Μερικοί μου λένε «πέρασαν τόσα χρόνια...». Ούτε ξεπέρασα, ούτε θέλω να ξεπεράσω τη θυσία του Ευαγόρα. Εγώ βλέπω ακόμη τη φιγούρα του μπροστά μου: αθλητικό, όμορφο, δυνατό. Ο Ευαγόρας είναι ο ήρωας για όλη την Κύπρο, αλλά είναι και ο αδελφός μου. Μιλώ, άλλωστε, σ' εκείνον πάντα σε χρόνο ενεστώτα, όχι αόριστο. Τον έχω συνεχώς στη σκέψη μου. Όταν έχω κάποιο θέμα, κάποιο πρόβλημα, του απευθύνομαι. Του μιλώ σαν να είναι εδώ. Μαζί μου. Είναι εδώ! Είναι παρών.

- **Είναι δύσκολη μέρα για σας η 13η Μαρτίου;** Ειδικά αυτή τη μέρα, θέλω να μένω για λίγο μόνη μου. Δεν είναι εύκολο κάποιες φορές, αλλά το επιδιώκω.

Πηγή: iellada.gr